

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 424/2024-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Henrichom Schindlerom, Skuteckého 33, Banská Bystrica, proti uzneseniu Správneho súdu v Bratislave sp. zn. 5Sf/29/2023 zo 4. apríla 2024 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 1. júla 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením správneho súdu sp. zn. 5Sf/29/2023 zo 4. apríla 2024. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil správnenému súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiada o náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 8. augusta 2023 správnenému súdu žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 101712624/2023 zo 7. júla 2023, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie správcu dane, ktorý podľa pomôcok určil rozdiel na dani z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie august 2014 v sume 31 861,78 eur. Spolu s podanou žalobou sťažovateľ navrhol, aby správny súd priznal žalobe odkladný účinok, ktorý odôvodnil tým, že okamžitým výkonom alebo inými právnymi následkami napadnutého rozhodnutia mu preukázateľne hrozí závažná ujma, značná hospodárska a finančná škoda a že priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom. Zároveň poukázal na ekonomickú situáciu spoločnosti. Okamžitý výkon správnu žalobou napadnutého rozhodnutia v daňovej veci by poškodil výkon jeho podnikateľskej činnosti, má vplyv na jeho účasť

vo verejnom obstarávaní, ohrozuje ho na dôveryhodnosti a platobnej neschopnosti, keďže v dôsledku straty obchodných partnerov by nebol schopný vyplácať mzdy, dane a odvody.

3. Správny súd napadnutým uznesením návrh na priznanie odkladného účinku správnej žalobe ako nedôvodný zamietol. Z jeho odôvodnenia vyplýva, že správny súd nepriznal správnej žalobe odkladný účinok z dôvodu, že sťažovateľ neosvedčil priamu hrozbu závažnej ujmy, čo je prvým predpokladom na priznanie odkladného účinku. Hrozba zákonom predpokladaných negatívnych následkov musí byť pre priznanie odkladného účinku žalobe spojená s okamžitým výkonom preskúmaného rozhodnutia. Žalobca vo svojom návrhu všeobecne tvrdil, že mu výkonom rozhodnutia hrozí závažná ujma, značná hospodárska a finančná škoda, ale túto hrozbu relevantným spôsobom nepreukázal. Správny súd jednotlivo vyhodnotil sťažovateľom predložené dôkazy, z ktorých nevyplýva konkrétna bezprostredne hroziaca ujma, a poukázal na to, že sťažovateľ neodôvodnil a neosvedčil ani druhý predpoklad priznania odkladného účinku, a to že jeho priznanie nie je v rozpore s verejným záujmom. Správny súd uzavrel, že poukázanie na hypotetické následky a na následky, ktoré ešte ani nenastali, nepredstavujú dôvod na vyhovie návrhu na nariadenie odkladného účinku správnej žalobe. Povinnosťou sťažovateľa bolo preukázať priamu a nielen hypotetickú hrozbu závažnej ujmy.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Podstata sťažostnej argumentácie spočíva v tvrdení sťažovateľa, že napadnuté uznesenie správneho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď správny súd nesprávne aplikoval § 258 v spojení s § 185 písm. a) Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“). Podľa názoru správneho súdu sťažovateľ hrozbu novej závažnej ujmy nepreukázal žiadnymi dôkazmi a rovnako hrozba danej ujmy nevyplýva ani z administratívneho spisu. Uvedené tvrdenie je podľa názoru sťažovateľa v rozpore s jeho tvrdeniami uvedenými v správnej žalobe, ako aj s obsahom administratívneho spisu. Skutočnosť, že správny súd odmietol odkladný účinok len predmetným konštatovaním, je podľa názoru sťažovateľa v hrubom rozpore so zásadou spravodlivosti a obsahom práva na spravodlivé súdne konanie.

5. Sťažovateľ poukázal na skutočnosť, že rozhodnutím žalovaného, ktoré bolo výsledkom vyrubovacieho konania a ktoré bolo následne napadnuté správnu žalobou, bola sťažovateľovi určená daň v značnej výške. Je toho názoru, že svoj návrh na priznanie odkladného účinku správnej žaloby dostatočne odôvodnil, keď okrem predloženia dokladov preukazujúcich jeho tvrdenia podrobne rozpísal a preukázal aktuálnu ekonomickú situáciu spoločnosti. Rovnako poukázal na fakt, že na trhu pôsobí 23 rokov, zamestnáva takmer 50 zamestnancov, v danom regióne patrí medzi kľúčových zamestnávateľov a od jeho činnosti je závislých niekoľko desiatok ďalších spoločností v rámci Slovenskej republiky. Všetky záväzky voči štátu si vždy riadne a včas plnil a plní a nikdy sa nedostal do žiadneho omeškania.

6. Sťažovateľ je toho názoru, že správny súd nepriznanie odkladného účinku správnej žaloby nedostatočne odôvodnil. Zároveň poukázal na neodôvodnené rozdiely v rozhodovacej praxi správneho súdu, ktorý v obdobných právnych veciach založených na totožnom skutkovom základe priznal správnym žalobám odkladný účinok.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením správneho súdu, ktorým správny súd zamietol návrh sťažovateľa na priznanie odkladného účinku jeho správnej žaloby. Sťažovateľ je toho názoru, že v danom prípade dostatočne preukázal existenciu dôvodov na priznanie odkladného účinku, a preto považuje napadnuté uznesenie za arbitrárne a nedostatočne odôvodnené, ktoré je výsledkom nesprávneho právneho posúdenia veci.

8. Ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom a v zásade nemá právomoc preskúmať skutkové zistenia a právne názory všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, čím by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody.

9. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

10. Rozhodnutie o priznaní alebo nepriznaní odkladného účinku správnej žalobe podľa § 185 SSP nie je rozhodnutím vo veci samej a následky z neho plynúce nie sú konečné a nezmeniteľné a možno preto konštatovať, že takéto rozhodnutie je zákonom konštruované ako rozhodnutie dočasnej povahy.

11. Posúdenie splnenia podmienok na priznanie odkladného účinku správnej žaloby je zásadne vecou konajúceho správneho súdu, pričom k prieskumu reálnej existencie týchto podmienok nie je ústavný súd oprávnený. Podstatou prieskumu tohto rozhodnutia tak môže byť len obmedzený test ústavnosti, t. j. posúdenie, či má rozhodnutie o (ne)priznaní odkladného účinku zákonný podklad, či bolo vydané príslušným orgánom a taktiež či nie je prejavom svojvôle, najmä či je náležité odôvodnené (m. m. I. ÚS 346/2017).

12. Keďže aj v konaní o priznaní odkladného účinku správnej žalobe musia byť rešpektované minimálne požiadavky zodpovedajúce princípom spravodlivého procesu, resp. základnému právu na súdnu ochranu, ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zamerá na posúdenie, či správny súd v napadnutom uznesení ústavne akceptovateľným spôsobom vysvetlil dôvody zamietnutia návrhu sťažovateľa na priznanie odkladného účinku.

13. Podľa § 185 písm. a) SSP správny súd môže, ak osobitný predpis neustanovuje inak, na návrh žalobcu a po vyjadrení žalovaného uznesením priznať správnej žalobe odkladný účinok, ak by okamžitým výkonom alebo inými právnymi následkami napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy hrozila závažná ujma, značná hospodárska škoda či finančná škoda, závažná ujma na životnom prostredí, prípadne iný vážny nenapraviteľný následok a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom.

14. Odkladný účinok správnej žaloby upravený v § 184 až § 189 SSP má predbežný, zabezpečovací a dočasný charakter a predstavuje určitý ekvivalent neodkladných a zabezpečovacích opatrení v civilnom sporovom konaní a neodkladných a iných opatrení v civilnom mimosporovom konaní. Žalobca môže podať takýto návrh najskôr so správnou žalobou, či už ako jej súčasť, alebo samostatne, a najneskôr do konečného rozhodnutia správneho súdu. Žalobca môže podať nový návrh na priznanie odkladného účinku, ak došlo k zmene pôvodného skutkového alebo právneho stavu.

15. Ústavný súd po oboznámení sa s dôvodmi napadnutého uznesenia a posúdení námietok sťažovateľa zastáva názor, že napadnuté uznesenie správneho súdu je z ústavnoprávneho hľadiska akceptovateľné. Správny súd sa pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľa nedopustil svojvôle, pretože vychádzal zo zákonnej úpravy regulujúcej priznanie odkladného účinku správnej žalobe a v súvislosti s tým sa náležitým spôsobom zaoberal tvrdeniami sťažovateľa obsiahnutými v jeho návrhu o hrozbe vzniku ujmy, ktorú by mu malo napadnuté uznesenie žalovaného spôsobiť. Podľa názoru ústavného súdu napadnuté uznesenie správneho súdu nevybočilo z medzí ústavnosti tak, ako to tvrdí sťažovateľ v ústavnej sťažnosti, pričom správny súd svoje rozhodnutie zároveň dostatočne a ústavne konformne odôvodnil. Správny súd zreteľne ozrejml, že predpokladom vyhovenia návrhu nie je len tvrdenie vzniku ujmy, ale aj jej riadne preukázanie, pričom len potenciálna ujma nepostačuje. Práve to sa sťažovateľovi nepodarilo preukázať, preto mu nebolo namietaným uznesením správneho súdu vyhovené. Sťažovateľ totiž svoj návrh nepodporil dôkazmi na preukázanie svojich obáv, z ktorých by bolo možné vyvodiť hrozbu závažnej ujmy či iného nenapraviteľného následku, ako to vyžaduje § 185 písm. a) SSP, a preto správny súd nemožno vytknúť, že sa mu sťažovateľom popísaná ujma spojená s napadnutým uznesením žalovaného javila len ako hypotetická.

16. Na základe uvedeného ústavný súd považuje záver správneho súdu o nesplnení podmienok na vyhovenie návrhu sťažovateľa na priznanie odkladného účinku správnej žalobe za ústavne akceptovateľný a z ústavného hľadiska tak nenachádza priestor, aby do tohto hodnotenia správneho súdu akokoľvek zasiahol. Napadnuté uznesenie nevybočilo z medzí ústavnosti a správny súd náležite interpretoval a aplikoval príslušné ustanovenia Správneho súdneho poriadku, pričom svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil.

17. Ústavný súd zároveň poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľovi nič nebráni podať opätovný návrh na priznanie odkladného účinku správnej žalobe a relevantne súdu preukázať existenciu takých nespochybniteľných skutočností, ktoré predstavujú reálnu hrozbu závažnej ujmy či iného nenapraviteľného následku, ku ktorému by došlo okamžitým výkonom napadnutého rozhodnutia žalovaného.

18. Vzhľadom na to, že ústavný súd nezistil možnosť porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavnú sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

19. Právna vec sťažovateľa sa týka rozhodovania správnych orgánov v daňovom konaní, ktorým bola určená výška samotnej daňovej povinnosti. V tomto smere je potrebné odkázať na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) týkajúcu sa aplikácie čl. 6 ods. 1 dohovoru, z ktorej vyplýva, že vylučuje jeho aplikáciu na veci daňové, argumentujúc, že tvoria súčasť jadra

výsad verejnej moci (rozsudok Veľkej komory EŠLP z 23. 11. 2006 vo veci Jussila proti Fínsku, č. 73053/01, bod 45, rozsudok Veľkej komory EŠLP z 12. 7. 2001 vo veci Ferrazzini proti Taliansku, sťažnosť č. 44759/98, body 24 a 31). Výnimku z tejto zásady EŠLP pripúšťa len v takých daňových veciach, kde daňové konanie považuje za konanie trestné, teda predmetom konania je uloženie daňovej sankcie.

20. Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že správne orgány vo veci sťažovateľa neuložili sankciu za porušenie právnej povinnosti, ale určili samotnú daňovú povinnosť. Tým nie je naplnená požiadavka druhého kritéria z troch v zmysle tzv. Engelovských kritérií, ktorých naplnenie umožňuje charakterizovať vnútroštátne konanie ako trestné a konštatovať aplikabilitu čl. 6 ods. 1 dohovoru (IV. ÚS 183/2021). Ústavný súd preto dospel k záveru, že vo veci sťažovateľa nie je aplikovateľný čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj vo zvyšnej časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

21. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené prijatím ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu